ШКОЛСКИ ПРОГРАМ НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЗА СЕДМИ РАЗРЕД ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

Назив предмета: Верска настава православни катихизис

ОШ „**Десанка Максимовић''** Горњи Милановац		За период од 2026-2030. ш.г.	
Стручно веће за	Стручно веће Друштвених наука		
Предмет	Верска настава	Разред	седми
Просветни гласник	Наставни план и програм предмета објављен је у „ Сл. гласнику – РС –„ Просветном гласнику“ број 11 од 2016. године.		
Годишњи фонд часова	36	Недељни фонд часова	1
Циљ учења	Циљ наставе православног катихизиса (веронауке) у основном образовању и васпитању јесте да пружи целовит православни поглед на свет и живот, уважавајући две димензије: историјски хришћански живот (историјску реалност Цркве) и есхатолошки (будући) живот (димензију идеалног). То значи да ученици систематски упознају православну веру у њеној доктринарној, литургијској, социјалној и мисионарској димензији, при чему се хришћанско виђење живота и постојања света излаже у веома отвореном, толерантном дијалогу са осталим наукама и теоријама о свету, којим се настоји показати да хришћанско виђење (литургијско, као и подвижничко искуство Православне Цркве) обухвата сва позитивна искуства људи, без обзира на њихову националну припадност и верско образовање.		
Опште предметне компетенције	Задаци верске наставе јесу да код ученика: • развија отвореност и однос према Богу, другачијем и савршеном у односу на нас, као и отвореност и однос према другим личностима, према људима као ближњима, а тиме се буди и развија свест о заједници са Богом и са људима и посредно се сузбија екстремни индивидуализам и егоцентризам; • развија способност за постављање питања о целини и коначном смислу постојања човека и света, о људској слободи, о животу у заједници, о феномену смрти, о односу са природом која нас окружује, као и о сопственој одговорности за друге, за свет као творевину Божју и за себе; • развија тежњу ка одговорном обликовању заједничког живота са другим људима из сопственог народа и сопствене Цркве или верске заједнице, као и са људима, народима, верским заједницама и културама другачијим од сопствене; • изгради способност за дубље разумевање и вредновање културе и цивилизације у којој живе; • изгради свест и уверење да свет и живот имају вечни смисао.		

Методе рада	• Фронтални; • Индивидуални; • Дијалошки; • Тимски; • Групни; • Илустративни;

	• Практични.		
Облици рада	Фронтални рад, рад у пару, рад у групи, индивидуални рад.		
Ресурси	• Библијски текстови (прилагођени узрасту); • Иконе и илустрације; • ППТ презентације; • Видео записи; • Наставни листићи; • Црквени простор (храм); • Дигитални алати и веб садржаји.		
Корелација	Српски језик, Историја, Географија, Ликовна култура, Музичка култура, Чувари природе, Грађанско васпитање, Информатика		
Наставна тема	Исходи	Наставни садржај	Образовни стандарди
УВОД	• моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 7. разреда основне школе; • моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном разреду школовања.	• Упознавање са садржајем програма и начином рада	/

БОГОПОЗНАЊЕ	• моћи да уочи да су знање и учење важни у његовом животу; • моћи да кроз очигледне примере и експерименте закључи да постоје различити начини сазнавања • моћи да кроз примере из личног искуства уочи да једино онај кога заволимо за нас постаје личност - непоновљиво и бескрајно важно биће; • моћи да повезује личносно познање са нашим познањем Бога; • моћи да препозна да нам Христос открива Бога као љубавну заједницу три личности;	• Значај знања и учења у животу човека; • Процес сазнавања као дело целе личности (чула, разум, слободна воља, искуство); • Различити начини сазнавања: објективно, субјективно и личносно; • Границе примене различитих начина сазнавања (наука, уметност, теологија); • Личносно познање – упознавање кроз љубав; • Повезаност љубави и знања у црквеном искуству; • Познање Бога; • Бог као љубавна заједница три личности – Отац, Син и Свети Дух; • Бог је један, али није са	/

СИМВОЛ ВЕРЕ	• моћи да уочи да је Црква на Саборима решавала проблеме са којима се сусретала кроз историју; • бити подстакнут да своје проблеме и несугласице са другима решава кроз разговор и заједништво; • знати да је Символ вере установљен на Васељенским саборима; • умети да интерпретира Символ вере; • знати да се Символ вере изговара на Крштењу и Литургији; • моћи да уочи да појам Богочовека описује Христа као истинитог Бога и истинитог Човека;	• Сабори као израз јединства Цркве; • Црква као заједница која проблеме решава саборно; • Појмови јереси и догмата; • Васељенски сабори; • Историјски контекст настанка Символа вере; • Символ вере и његов значај у животу Цркве; • Символ вере на Крштењу и Литургији; • Тумачење Символа вере; • Христос као Богочовек; • Христос као истинити Бог и истинити Човек.	/

СВЕТОТАЈИНСКИ ЖИВОТ ЦРКВЕ	• моћи да увиди да Црква Светим Тајнама повезује човека са Богом у најважнијим моментима његовог живота (рођење и духовно рођење – Крштење, венчање и Брак, Црквена брига за болесне у јелеосвећењу...) • моћи да увиди да је Литургија извор и циљ свих Тајни Цркве; • знати да је Причешће врхунац светотајинског живота • моћи да препозна Крштење и Миропомазање као Тајне уласка у Цркву; • бити подстакнут да на покајање гледа као на промену начина живота; • моћи да увиди да су брак и монаштво два пута која воде ка Богу; • моћи да разликује и именује службе у Цркви (епископ, свештеник, ђакон и народ); • моћи да препозна своју службу у Цркви; • моћи да у молитвословљима уочи важност природних елемената (воде, грожђа,	• Светотајински живот Цркве; • Смисао и значај Светих Тајни; • Свете Тајне као повезивање човека са Богом у најважнијим тренуцима живота; • Света Литургија као извор и циљ свих Светих Тајни; • Причешће као врхунац светотајинског живота; • Свете Тајне Крштења и Миропомазања као Тајне уласка у Цркву; • Света Тајна Исповести и покајање као промена начина живота; • Света Тајна брака као слика Христа и Цркве; • Монашка заједница као искорак ка животу будућег века; • Света Тајна Рукоположења; • Службе у Цркви: епископ, свештеник, ђакон и народ; • Лична служба сваког члана Цркве; • Молитвословља Цркве; • Природни елементи у молитвословљима Цркве (вода, грожђе, жито, светлост).	/
	жита, светлости...) • бити подстакнут на учествовање у светотајинском животу Цркве;		

СРПСКА ЦРКВА КРОЗ ВЕКОВЕ	• моћи да препозна да култура и писменост Словена имају корен у мисионарској делатности просветитеља равноапостолних Кирила и Методија; • моћи да објасни просветитељску улогу и значај Светога Саве за српски народ; • бити подстакнут да доживи српске светитеље као учитеље хришћанских врлина;	• Мисионарска и просветитељска делатност Свете браће Кирила и Методија; • Значај писмености и културе код Словена; • Свети Сава као просветитељ српског народа; • Улога Светог Саве у духовном и културном животу Срба; • Српски светитељи као узори хришћанских врлина; • Стицање хришћанских врлина кроз пример светитеља; • Света браћа Кирило и Методије; • Свети Сава; • Српски светитељи – Света лоза (живот и подвизи светитеља Српске Цркве по избору).	/
Дидактичкометодичко остваривање програма	Катихизација као литургијска делатност – заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има на уму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. У наставном процесу користе се различити облици и методе рада, уз комбиновање више врста дидактичког материјала: илустрације, шеме, мапе ума, ППТ презентације, видео записи, као и дигитални алати. Наставник је организатор, креатор и координатор ученичких активности, који подстиче интеракцију, поставља питања, пружа повратну информацију и прилагођава наставу узрасту ученика, њиховим интересовањима, способностима и мотивацији. Настава се реализује у складу са савременим педагошким захтевима, уз подстицање активног учешћа ученика, развијање комуникације, сарадње и повезивање градива са свакодневним животом. Циљ наставе је да ученик доживи Цркву као заједницу у којој се остварује		
	његова личност кроз однос са Богом и ближњима.		

Праћење напредовања и вредновање постигнућа ученика (оцењивање)	Праћење напредовања ученика врши се континуирано током школске године кроз формативно и сумативно оцењивање. Процењују се: вештине изражавања и саопштавања, разумевање и примена научених садржаја, рад са подацима, ангажовање ученика, као и способност повезивања знања и доношења закључака. Оцењивање се реализује кроз: • усмено испитивање; • писмено испитивање; • посматрање активности ученика на часу; • прегледање свеске; • редовност израде домаћих задатака; • учешће у групном и индивидуалном раду; • израду паноа, презентација и других ученичких радова. Наставник води евиденцију о активностима ученика, њиховом напредовању, ангажовању и постигнућима. Формативно оцењивање врши се свакодневно кроз праћење рада ученика, док се сумативно оцењивање реализује на крају полугодишта и школске године. Оцена се заснива на целокупном раду ученика, његовој активности, самосталности, одговорности и напредовању у односу на почетни ниво.
Начин прилагођавања	Наставни програм се прилагођава ученицима којима је потребна додатна образовна подршка кроз: • просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставе; • индивидуализацију наставног процеса; • прилагођавање задатака, начина рада и оцењивања; • коришћење вршњачке подршке; • сарадњу са стручним сарадницима и родитељима; • уважавање индивидуалних способности, интересовања и потреба ученика. Наставник континуирано прати напредовање ученика и у складу са тим прилагођава наставни процес како би сваки ученик остварио своје максималне потенцијале.